

Akademie výtvarných umění v Praze

ARS VERMIBUS

motiv červa v dějinách umění a vizuální kultury

DISERTAČNÍ PRÁCE

studijní obor: Volné umění

Reakce doktoranda na oponentské posudky

autor: MgA. Marek Škubal

vedoucí práce: Akad. mal. Jiří Petrbok

opONENTI: prof. ak. mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D., Mgr. Tomáš Koudela, Ph.D.

2020

Vážený pane předsedo, vážení členové komise,

vzhledem k mimořádné situaci jsem nucen svoji obhajobu prezentovat pouze v podobě textu, v následujících řádcích se tedy pokusím o reflexi posudků oponentů na moji disertační práci.

Svoji reakci začnu tam, kde se obvykle končí - poděkováním svému školiteli akad. mal. Jiřímu Petrbokovi i oběma oponentům prof. ak. mal. Mgr. Martinu Velískovi, Ph.D. a Mgr. Tomáši Koudelovi, PhD. za texty, kterými se vyjádřili k mé předkládané disertační práci: cyklu scratchboardů "Bůh odporných věcí" a teoretické části s názvem "Ars Vermibus".

Nesmírně si vážím velmi pozitivního hodnocení ze strany všech oslovených. Těší mě opakované ocenění formální i obsahové stránky v případě teoretické i praktické části disertace, kdy se mi prostřednictvím této zpětné vazby potvrdila zamýšlená funkčnost zvolených postupů a konkrétních řešení. Mám radost z jednoznačně pozitivního hodnocení praktické části, tedy cyklu scratchboardů (škrábaných kreseb) a to jak kreseb samotných (jejich námětů, významů, kompozic i technického provedení), tak jejich následné adjustace, opakované výstavní prezentace a především shrnutí kompletního cyklu do podoby publikace.

Cením si také toho, že výtky ze strany oponentů k teoretické části disertace se ani v jednom případě netýkají formálních nedostatků předkládané práce, ale jsou koncipovány jako podněty k jejímu dalšímu možnému rozšíření (např. Tomášem Koudelou doporučená ikonografická literatura) a náhledu zvolené problematiky z odlišných perspektiv s potenciálem ještě plastičtějšího uchopení tématu. Zejména posudek pana prof. Velíška je v tomto ohledu více než inspirativní. Potěšilo mě množství odkazů, myšlenkových vzorců i konkrétních děl, které oponent mé práce ve svém textu představil. Některé z navrhovaných podnětů jsem znal, ale nenašel pro ně nakonec v rámci textu adekvátní uplatnění (namátkou např. motiv Aesculapovy hole, mající svůj předobraz v hůlce, s níž šamani z těla poškozeného odstraňovali červího parazita - vlasovce medinského, nebo půvabná řezba do kosti "Zubní červ jako pekelný démon"), jiné pro mě byly doposud neznámé a jejich zmínění pro mě bylo milým překvapením (např. Váchalovo "Rozmlouvání zvířátek s člověkem"). Zcela jistě by nové možné perspektivy přinesla i

hlubší reflexe filozofických východisek, tak jak to navrhuje prof. Velíšek ("*filozofie by pomohla práci vymanit z věcného popisu a nabídnout čtenáři širší vztah k bytí a nebytí a především jiný druh poznání, než představuje výtvarná interpretace*"). Zde otevřeně přiznávám, že oblast filozofie by pro mě byla tenkým ledem (přestože jsem se jí i tak v textu několikrát dotkl - citován byl např. Charles S. Pierce či Friedrich Nietzsche) a zcela cíleně jsem se tak pohyboval především tam, kde se vzhledem ke své dosavadní zkušenosti a zaměření cítím stabilněji a mohu, doufám, z této pozice nabízet i relevantnější interpretace, tedy v oblasti vizuálního umění. Důraz na vizuální složku bylo také jedno z omezení, které jsem si v průběhu práce záhy stanovil, abych textu vtiskl jasnější kontury. Některé dříve zamýšlené pasáže či kapitoly jsem právě kvůli absenci vizuální složky nakonec z textu odstranil, či je rozpustil v poznámkovém aparátu pouze jako doplňující informaci (např. některé mytologické příběhy či literární inspirace).

Co je důležité a v textu disertace nebylo zmíněno, je mé pedagogické působení v rámci ateliéru. Vážím si toho, že mě můj školitel nazývá ve svém posudku "*platným členem ateliérového týmu*". Možnost se aktivně pedagogicky zapojovat do dění v ateliéru prostřednictvím konzultací, spolupráce na organizaci přijímacích i klauzurních zkoušek pro mě bylo cennou zkušeností. Pedagogická práce pro mě není novinkou (osm let působím jako vedoucí oboru sochařství na střední uměleckoprůmyslové škole), ale přínosná a příjemná pro mě byla především spolupráce se studentkami a studenty magisterského programu, kdy jsem dostal příležitost konzultovat práce osobností logicky vyzrálějších a zkušenějších, než s kterými mám možnost se setkávat na střední škole. Odlišný způsob a úroveň konzultací byl pro mě obahacující a děkuji tímto za důvěru, s níž mi byla práce v rámci ateliéru svěřena.

Děkuji za vaši pozornost a čas a upřímně doufám, že se rozhodnete ve svém hodnocení přiklonit k doporučení mého školitele i obou oponentů.

Marek Škubal

Světlá nad Sázavou, 2. dubna 2020